

బాలల రక్షణ కమిటీ సభ్యులు ఎలాంటి రికార్డులు, ఎలా నిర్వహించాలి ?

○ ప్రతి సమావేశములో మినిట్స్ బుక్ మొదటి పేజిలో సభ్యులందరి పేర్లు వ్రాసి, సభ్యుల చేత పేరు ఎదురుగా చైల్డ్ రైట్స్ ఫెసిలిటేటర్ సంతకం చేయించుకుంటారు. మీటింగ్ మినిట్స్ బుక్ ను సెక్రటరీచేత డాక్యుమెంట్ చేయించి, మెంబర్ కన్వీనర్ దగ్గర భద్రపరచాలి.

గ్రామ బాలల రక్షణ కమిటీ పాటించవలసిన ఎత్తుగడలు ఏమిటి ?

1. 18నం||ల లోపు వయస్సు వున్న బాలలందరి జనగణన జరగాలి.
2. గ్రామ ప్రజలు మరియు బాలలందరిలో బాలల హక్కులు, కార్యక్రమాలు, పథకాలపై విస్తృతమైన అవగాహన మరియు నైపుణ్యాలు ఉండాలి.
3. బాలల హక్కుల సమగ్ర ప్రణాళికను తయారుచేసుకోవాలి మరియు అమలుపరచాలి.
4. నిరంతరం బాలల హక్కులకు సంబంధించి కీలకమైన సందేశాలను గ్రామ ప్రజలలోకి పంపించాలి.
5. ప్రభుత్వ అధికారులు, ఎన్.జి.ఓ. / సి.బి.ఓ. మరియు సామాజిక కార్యకర్తలు ఏకాభిప్రాయం పని చేయించేలా చేయాలి.
6. గ్రామములో బాలల హక్కులపై నిఘా వుంచాలి.
7. బాలల భాగస్వామ్యం ఎక్కువగా ప్రోత్సహించి, వారిని మార్పుకారకులుగా తయారు చేసుకోవాలి.
8. గ్రామ ప్రజలకు బాలల ఆదరణ, రక్షణ విషయముపై ఆశక్తి కలుగజేసి, వారి భాగస్వామ్యం పెంచాలి.
9. యువతలో నాయకత్వం బలోపేతం చేసి, వారి సహకారం తీసుకోవాలి.

గ్రామ బాలల రక్షణ కమిటీ ఎలాంటి విధానాలు పాటించాలి ?

- ★ **బాలల భాగస్వామ్యం :** బాలలకు సంబంధించిన అన్ని అంశాలలో వారిని పాల్గొనేలా చేయడం, వారి అభిప్రాయాలను వినడం మరియు వారి ఆలోచనలను పరిగణనలోకి తీసుకుని నిర్ణయాలను తీసుకోవడం.
- ★ **బాలల స్నేహపూర్వక న్యాయ ప్రక్రియ :** అమలులో వున్న అన్ని చట్టాలను బాలలు అనుభవించేలా చేయడం, వారి హక్కుల రక్షించబడేలా మార్గాలు సుగమం చేయడం

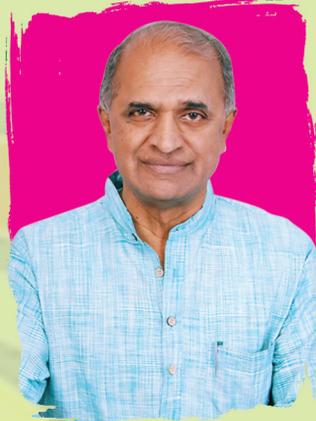
- ★ **గ్రామస్థాయి బాలల హక్కుల ప్రణాళిక :** స్థానిక సంస్థలతో కలిసి విశదీకరించబడిన ప్రణాళికను ఎత్తుగడలతో, కార్యక్రమాలతో తయారు చేసుకోవాలి
- ★ **ఆత్మావలోకనం చేయుట :** బాలలు హక్కులు ఎలా అనుభవిస్తున్నారో, ప్రస్తుతం ఏ పరిస్థితుల్లో బాలల జీవన స్థితిగతులు వున్నాయి, బాలల న్యాయ ప్రక్రియ ఎలా అమలు అవుతుంది లాంటి విషయాలపై స్థానిక సంస్థలు, పెద్దల సహకార బృందాలు బాలలతో కలిసి ఆత్మావలోకనం చేసుకోవాలి
- ★ **బాలల బడ్జెట్ :** గ్రామస్థాయిలో బాలలకు కూడా ప్రత్యేక అవసరాలు వుంటాయి కాబట్టి వారి హక్కుల రక్షణ కోసం స్థానిక సంస్థలు బడ్జెట్ ను కేటాయించి, ఖర్చు చేయాలి
- ★ **బాలల స్థితిగతులపై నివేదిక :** గ్రామములో బాలల జీవన స్థితిగతులపై గ్రామస్థాయి నివేదిక ఒకటి తయారుచేసి విడుదల చేయాలి. ఈ నివేదికలో అన్ని రకాల గణాంకాలను పొందుపరచాలి.
- ★ **బాలల హక్కులపై విస్తృతమైన అవగాహన :** బాలల్లో, తల్లిదండ్రుల్లో మరియు వ్యక్తులందరిలో విస్తృతమైనటువంటి అవగాహనను బాలల హక్కులపై కలుగజేయాలి.
- ★ **సృజనాత్మకమైన మధ్యవర్తిత్వం (అడ్వకేసీ) :** బాలల హక్కులు ఉల్లంఘనలు జరిగినప్పుడు వారి హక్కుల కోసం స్థానిక సంస్థలు, బాలల పంచాయితీలు, పెద్దల సహకార బృందాలు, ఇతర రక్షణ యంత్రాంగములతో కలిసి పని చేసి వారికి న్యాయం జరిగేలా చూడాలి.

బాలల రక్షణ కమిటీ వల్ల ఫలితాలు ?

- బాధించడానికి అనువుగా బాలలు, ఆదరణ మరియు రక్షణ కోల్పోయిన బాలలు గుర్తించబడి రక్షించబడతారు.
- కుటుంబాలలో, పాఠశాలలో, కమ్యూనిటీలో బాలల హక్కుల ఉల్లంఘనలు తగ్గుతాయి.
- క్లిష్ట పరిస్థితిలో వున్న బాలలు విముక్తి కాబడతారు.
- అర్జులైన బాలలు పునరావాసం మరియు పునరావాస భృతి పొందుతారు.
- గ్రామములో స్నేహపూర్వక చర్యలు అభివృద్ధి చెందుతాయి.

బాలల కోసం గళమెత్తండి, బాలల హక్కుల కోసం మాట్లాడండి, వారికి మంచి బాల్యాన్ని అందించండి. ఇది నీ, నా, మనందరి బాధ్యత. బాలల కోసం మాట్లాడాలంటే మనమందరం వారికి సంబంధించిన హక్కులు మరియు చట్టాలను చదువుకొని, బాలల హక్కుల జ్ఞానం పెంచుకొంటేనే మనం వారి హక్కులను పర్యవేక్షించి, మంచి బాల్యాన్ని అందించగలం. అందుకే చైల్డ్ రైట్స్ అడ్వకేసీ ఫౌండేషన్ (క్రాఫ్) - రాష్ట్ర స్థాయి బాలల హక్కుల వనరుల కేంద్రాన్ని స్థాపించడం జరిగినది. ఈ వనరుల కేంద్రం ద్వారా బాలల హక్కుల కార్యకర్తలు, స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థలు, ప్రభుత్వ సంస్థలు, ప్రజలకు బాలల హక్కుల సమాచారాన్ని రకరకాల మాధ్యమాల ద్వారా అందిస్తున్నాం. అంతేకాకుండా, బాలల హక్కుల చట్టాలపై నైపుణ్యం, అభివృద్ధి చేసేందుకు ఆయా స్థాయిల్లో శిక్షణా శిబిరాలు, వర్క్ షాప్ లు, సమీక్షలు నిర్వహిస్తున్నాం.

ప్రియమైన కార్యకర్తలారా! ఈ బాలల హక్కుల ఉద్యమంలో మీరు సైతం మీ వంతు భాగస్వామ్యం అందించి, బాలల హక్కులను కాపాడతారని మీకు విన్నవించుకుంటున్నాం. బాలల హక్కుల సమాచారం కోసం, శిక్షణ కోసం, బాధిత బాలలకు న్యాయ సలహాలు మరియు సహకారం కోసం మరియు ఇతర బాలల హక్కుల వనరుల కోసం మీరందరూ ఈ రాష్ట్రస్థాయి బాలల హక్కుల వనరుల కేంద్రమైన క్రాఫ్ సేవలను అందుకొని, బాలల హక్కులను కాపాడాలని పిలుపునందిస్తున్నాం.

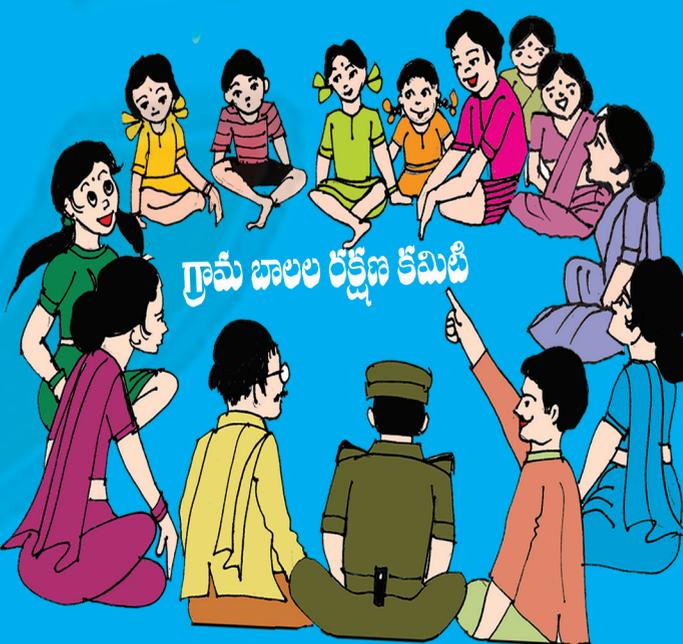
ఫాదర్ రామన్ కోషి
చైర్ పర్సన్, క్రాఫ్

CHILD RIGHTS ADVOCACY FOUNDATION - CRAF
43-79-21, SF4, VASAVI NILAYAM,
MOUNIKAVIDYALAYAM ROAD
AJITHSINGHINAGAR, VIJAYAWADA - 15 A.P
EMAIL : programdirector@craf.in Ph : 0866 - 2400621

గ్రామ స్థాయి బాలల రక్షణ కమిటీ

గ్రామములో ప్రతి బాలిక, బాలుడి హక్కులు కాపాడడమే మా ధ్యేయం!

గ్రామ బాలల రక్షణ కమిటీ

చైల్డ్ రైట్స్ అడ్వకేసీ ఫౌండేషన్ - క్రాఫ్

గ్రామ బాలల రక్షణ కమిటీ అంటే ఏమిటి ?

○ గ్రామం / అర్బన్ వార్డులోని 18 సం॥ల వయసు లోపు ఉన్న బాలబాలికల హక్కులను రక్షించేందుకు నెలకొల్పిన పెద్దల సహకార బృందం. ఈ కమిటీ అంతర్జాతీయ బాలల హక్కుల ఒడంబడికకు అనుగుణంగా గ్రామస్థాయిలో బాలల హక్కులను అమలుపరిచే దిశగా కృషి చేస్తుంది. అలాగే బాలలకు ప్రత్యక్షంగా లేదా పరోక్షంగా సంబంధించిన శాసనాలలో ఉన్న ప్రయోజనాలను బాలలకు సమర్థవంతంగా అందేలా చూసే బృందం.

బాలల రక్షణ కమిటీలో సభ్యులు ఎవరు ?

○ బాలల రక్షణ కమిటీలో పంచాయితీ సర్పంచ్- చైర్పర్సన్ గా, పంచాయితీ సెక్రటరీ-మెంబర్ కన్వీనర్ గా వ్యవహరిస్తూ స్కూల్ హెడ్ మాస్టర్/ఉపాధ్యాయులు, అంగన్ వాడీ వర్కర్, ఎ.ఎన్.ఎమ్. స్వచ్ఛంద సంస్థ ప్రతినిధి, గ్రామపెద్దలు, డాక్టర్ సంఘ ప్రతినిధులు, గ్రామ సచివాలయం నుండి స్త్రీ శిశు సంక్షేమ శాఖ మహిళా కార్యదర్శి, వార్డు మెంబర్,, వి.ఆర్.ఒ./వి.ఆర్.ఎ, డి.సి.పి.యు. ప్రతినిధి, ముగ్గురు బాలురు, ముగ్గురు బాలికలు, స్కూల్ మేనేజ్మెంట్ కమిటీ ప్రెసిడెంట్ మరియు ఒక మెంబర్ సభ్యులుగా వ్యవహరిస్తారు.

బాలల రక్షణ కమిటీ ఎప్పుడు, ఎక్కడ నిర్వహించాలి ?

- బాలల రక్షణ కమిటీ కనీసం ప్రతి 3 నెలలకు ఒకసారి ముఖాముఖీ సమావేశం ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. గ్రామ పంచాయితీ కార్యాలయంలో గాని, పాఠశాలలో గాని, కమ్యూనిటీ హాలులో గాని మొదలగు ప్రభుత్వ సముదాయాలలో పెట్టుకొనవలెను.
- బాలల సమస్యలను గుర్తించి పరిష్కారం చేయడం ఈ రక్షణ కమిటీ ప్రధాన బాధ్యత. బాలల పంచాయితీలో తీర్మానాలు చేసినప్పుడు వారికి సహకరించడం కూడా ఈ కమిటీ బాధ్యత. ఎప్పటికప్పుడు బాలల సంబంధిత అంశాలపై ప్రచారోద్యమాలు నిర్వహించి గ్రామస్థులలో చైతన్యం నింపాలి.
- అత్యవసర సందర్భాలలో ఎప్పుడైనా నిర్వహించవచ్చు. బాలల రక్షణ కమిటీ చైర్మన్ మరియు సెక్రటరీతో చర్చించి, సమయం, తేదీని నిర్ణయించవలెను. కనీసం 2 గంటలు సమావేశం నిర్వహించాలి.

బాలల రక్షణ కమిటీ ముఖ్యంగా ఎలాంటి బాలల కోసం పని చేయాలి ?

- బాలలంటే 18 సం॥ల లోపు వయసు వారు. బాలల హక్కుల ఉల్లంఘనలు ఏ రూపంలో ఉన్నా, ఎలాంటి బాలలకు వచ్చినా వారి హక్కులు రక్షణ కోసం ఈ కమిటీ పని చేయాలి. ఒక వ్యక్తి (బాలురు) కి బాలల హక్కుల ఉల్లంఘన అయినా (అంటే, ఉదా:- రాణి (14సం॥లు) బడికి వెళ్లి తిరిగి వస్తుంటే సుబ్బారావు అనే 49 సం॥ల వ్యక్తి అత్యాచార యత్నం చేసాడు) లేదా బృందంగా బాలల హక్కుల ఉల్లంఘన అయినా (అనగా, ఉదా:- ‘X’ అనే గ్రామంలోని హైస్కూలులో మరుగుదొడ్లు ఉన్నాగాని వాడుకోలేకపోతున్నారు. నీరు నిల్వ చేసుకోవడానికి ట్యాంక్ లేదు, అలాగే ట్యాంక్ నుంచి మరుగుదొడ్డిలోకి నీరు రావడానికి పైపు లేదు). బాలల రక్షణ కమిటీ పైన తెలిపిన రెండు రకాల ఉల్లంఘనలకు పని చేయాలి.
- ఆదరణ మరియు రక్షణ కావలసిన బాలలు అంటే, బాల్య వివాహ బాధితులు, బాలకార్మికులు, సెక్స్ వర్కర్ల పిల్లలు, హెచ్.ఐ.వి.బాధిత బాలలు, ఇల్లు లేదా స్థిర ప్రదేశం లేనివారు, తగిన జీవనాధారం లేక వదలివేయబడిన బాలలు, వీధిబాలలు, పని చేసే పిల్లలు, యాచక వృత్తిలో వున్న బాలలు, శారీరక / మానసిక వికలాంగులైన బాలలు, నయము కాని వ్యాధితో బాధపడుతున్న బాలలు, లైంగిక వేదింపులకు గురైన బాలలు మరియు మత్తు పదార్థాల దొంగ రవాణా కోసం గాని, వాటి వినియోగం కోసం గాని దుర్వినియోగం చేయబడతారనే అనుమానం వున్న బాలలు, హింసకు లోనయ్యే పిల్లలు మొదలైన వారికోసం ఈ రక్షణ కమిటీ ప్రత్యేకంగా పని చేయాలి.
- చట్టంతో విభేదించబడ్డ బాలలు అంటే, న్యాయచట్టాలను అతిక్రమించినట్లుగా లేదా ఉల్లంఘించినట్లుగా ఆరోపించ బడినటువంటి బాలలు. ఉదా:- దొంగతనం, లైంగిక వివాదం, గాయపరచడం మొదలైనవి. ఇలాంటి బాలల కోసం గ్రామ బాలల రక్షణ కమిటీ పైన తెలిపిన వారి అభివృద్ధి కోసం పని చేస్తుంది.

బాలల రక్షణ కమిటీ లక్ష్యం ఏమిటి ?

○ గ్రామ / అర్బన్ వార్డు స్థాయిలో బాలలు క్లిష్ట పరిస్థితిలో వున్నప్పుడు, వారి హక్కులకు భంగం కలిగినప్పుడు గ్రామ బాలల రక్షణ కమిటీ వారి శ్రేయస్సుకు, అభివృద్ధికి మరియు రక్షణకు దోహదపడాలి.

బాలల రక్షణ కమిటీ నిర్వహణలో తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు ?

- బాలల రక్షణ కమిటీ సభ్యులు ఒకరితో ఒకరు స్నేహంగా ఉండాలి.
- బాలల రక్షణ కమిటీ సభ్యులను తరచు కలుస్తూ వుండాలి.
- కమిటీ చైర్పర్సన్ ఆహ్వానపత్రికను మూడు రోజుల ముందే సభ్యులందరికి అందజేయాలి.
- ఏ రాజకీయ పార్టీ లేదా మత సంఘం లేదా కులానికి అనుకూలతగా మాట్లాడకూడదు.
- బాలలు బాధితులైనప్పుడు వారి వివరములను గోప్యంగా ఉంచవలెను. బహిర్గతం చేస్తే బాలలకు మరోసారి హక్కుల ఉల్లంఘన జరుగుతుందని గుర్తు పెట్టుకోవాలి.

బాలల రక్షణ కమిటీ విధులు, బాధ్యతలు ఏమిటి ?

- బాలల హక్కుల (జీవించే హక్కు, రక్షణ పొందే హక్కు, అభివృద్ధి చెందే హక్కు, భాగస్వామ్యపు హక్కు) పై అవగాహన కలిగి వుండాలి. అలాగే సభ్యులకు బడులు, అంగన్ వాడీ సెంటర్ల కార్యక్రమాలపై, ఇతర ప్రభుత్వ పథకాలపై బాలలకు సంబంధించిన చట్టాల (లైంగిక వేధింపుల నుండి బాలల రక్షణ (పోకోస్) చట్టం, బాలల న్యాయ చట్టం, బాలకార్మిక చట్టం, విద్యాహక్కు చట్టం మరియు బాల్య వివాహ నిషేధ చట్టం) పై సమగ్ర అవగాహన కలిగి వుండాలి.
- బాలలకు సంబంధించిన రక్షణ యంత్రాంగాలు, అనగా జిల్లా బాలల రక్షణ యూనిట్, చైల్డ్ వెల్ఫేర్ కమిటీ, జువెనైల్ జస్టిస్ బోర్డు, చైల్డ్ లైన్, పోలీస్ శాఖ, జాతీయ బాలల హక్కుల కమిషన్ (ఎన్.సి.పి.సి.ఆర్.) మరియు రాష్ట్ర బాలల హక్కుల కమిషన్ (ఎన్.సి.పి.సి.ఆర్.) గురించి అవగాహన వుండాలి.
- ప్రతి మూడు నెలకు ఒకసారి గ్రామ బాలల రక్షణ కమిటీ సమావేశం తప్పనిసరిగా చైర్పర్సన్ ఆధ్వర్యంలో జరగాలి. సమావేశ ఆహ్వానాన్ని నోటీసు రూపములో లిఖితపూర్వకంగా (సమావేశం ఎప్పుడు, ఎక్కడ, అజెండా పాయింట్స్) వ్రాసి సభ్యులందరికి తెలియజేయాలి. మీటింగ్ మినిట్స్ ను సెక్రటరీ డాక్యుమెంట్ చేసి సభ్యులందరితో పంచుకోవాలి.

బాలల రక్షణ కమిటీ సభ్యులు బాలల సమస్యలను ఏవిధంగా గుర్తించాలి ?

○ కుటుంబములో, పాఠశాలలో, గ్రామములో ఎక్కడైనా బాలల హక్కులు ఉల్లంఘన జరిగినా, జరగబోతుందని తెలిసినా, జరిగే అవకాశం వున్నా వారిపై శారీరక, మానసిక మరియు లైంగిక వేధింపులు జరిగిన అటువంటి సమస్యలను గుర్తించవచ్చు. వీరు పెద్దల బృందం కాబట్టి హక్కుల ఉల్లంఘనకు గురి అయినవారు వారి గురించి నేరుగా చెప్పవచ్చు. అదే సమస్యను నేరుగా సమావేశములో చర్చించవచ్చు.

బాలల రక్షణ కమిటీ సభ్యులు గుర్తించిన సమస్యల పరిష్కారాలకు ఎలాంటి విధానాలు అవలంబిస్తున్నారు ?

- బాలల రక్షణ కమిటీ సభ్యులు గుర్తించిన సమస్యలు రెండు రకాలుగా పేర్కొనవచ్చు.
 1. వ్యక్తిగత సమస్యలు వుంటే ఆ సమస్యను కౌన్సెలింగ్ రూపంలో పరిష్కరించవచ్చును.
 2. కమ్యూనిటీలో జరిగే సమస్య అయితే గ్రామపెద్దలతో లేదా పోలీసులు మరియు సంబంధిత అధికారుల ఆధ్వర్యంలో పరిష్కరించవచ్చు. ఉదా:- రమ్య 9వ తరగతి చదువుతుంది. వారి తల్లిదండ్రులు రమ్యకు వివాహం చేయాలని నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ విషయం బాలల రక్షణ కమిటీ సభ్యులు తెలుసుకొని రమ్య తల్లిదండ్రులకు కౌన్సెలింగ్ ఇచ్చి బాల్యవివాహాన్ని ఆపారు.
 3. శాసనాల్లోని ప్రయోజనాలు ఉల్లంఘనకు గురి అయినప్పుడు సంబంధిత అధికారి ముందు కేసు ఫైల్ చేయవలెను. ఉదా:- 1. రాధిక (4సం॥ల బాలిక) మారు తండ్రి ఆమెను సిగరెట్లతో కాల్చి హింసించాడు. సత్వరమే కమిటీ పోలీస్ స్టేషన్లో కేసు పెట్టవలెను. ఉదా:- 2. సరోజకు బాల్య వివాహం తలపెట్టినప్పుడు ఈ కమిటీ సభ్యులు వారి తల్లిదండ్రులకు కౌన్సెలింగ్ నిర్వహించినా ఏర్పాట్లు ఆగలేదు. సత్వరమే ఈ కమిటీ బాల్య వివాహ నిషేధ అధికారికి ఫిర్యాదు చేయవలెను.
 4. ఆదరణ, రక్షణ కావలసిన బాలలను గుర్తించినప్పుడు చైల్డ్ లైన్ 1098 ఉచిత టెలిఫోన్ నెంబర్ కు లేదా డిస్ట్రిక్ట్ చైల్డ్ ప్రొటెక్షన్ ఆఫీసర్స్ కు లేదా బాలల కోసం పని చేసే స్వచ్ఛంద సంస్థకు సమాచారం అందించి ఈ బాలలను చైల్డ్ వెల్ఫేర్ కమిటీ ముందు హాజరు పెట్టేలా చూడాలి.